

มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษา

เฉพาะกรณีผลกระทบต่อฐานะความเป็นประธานแห่งคดี

The Civil Forfeiture According to The Money Laundering Law : Specific to

The Consequent of The Case Subject of Proceeding

โดย

สุธี กิติทัศนาศรัย .

Mr. Suthee Kitiithasanatorachai

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2551

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะนิติศาสตร์

สารนิพนธ์

ของ

นายสุธี กิติทัศนาศรัย

เรื่อง

มาตรการวิปถัยสันทางแห่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษา
เฉพาะกรณีผลกระทบต่อฐานะความเป็นประธานแห่งคดี

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2551

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต)

บทคัดย่อ

ประเทศไทยได้นำมาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งมาบังคับใช้ ดังที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อวัตถุประสงค์ในการเพิ่มประสิทธิภาพทางด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยได้นำกฎหมายต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์มาเป็นกฎหมายต้นแบบ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาว่ามาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งมีข้อท้วงติงในส่วนทฤษฎีทางกฎหมายที่เป็นพื้นฐานรองรับสนับสนุน ผลกระทบต่อสิทธิของประชาชน ศึกษาหลักการดำเนินคดีอาญาของประเทศไทยว่ามีความจำเป็นที่ต้องนำมาตราการดังกล่าวมาใช้บังคับหรือไม่ และสภาพปัญหาของมาตรการริบทรัพย์สินต่างๆที่ผลใช้บังคับในประเทศไทย

การศึกษาพบว่ามาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างมากคล้ายเช่นกัน เพราะเป็นการลงโทษบุคคล ด้วยการริบทรัพย์สินของบุคคลนั้น ให้ตกเป็นของแผ่นดินโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้พิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดโดยปราศจากของสงสัยตามสมควรและศาลไม่ได้มีคำพิพากษาชี้ขาดว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางอาญา เสมือนเป็นการลงโทษบุคคลโดยปราศจากความผิด อันส่งผลกระทบต่อฐานะความเป็นประธานแห่งคดีอาญา

สำหรับหลักการดำเนินคดีอาญาของไทยแตกต่างจากกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ จึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องนำมาตราการริบทรัพย์สินทางแพ่งมาแก้ไขปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อีกทั้งการนำมาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่ใช้บังคับในประเทศไทยนั้น ก็ไม่สามารถลดช่องโหว่ของมาตรการริบทรัพย์สินที่มีอยู่แต่เดิมได้ แต่กลับส่งผลกระทบต่อฐานะความเป็นประธานแห่งคดีอาญา อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงได้รับความคุ้มครอง

ข้อเสนอแนะของการศึกษา ได้แก่ ควรแยกมาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งออกจากการกำหนดความผิดฐานฟอกเงินให้เป็นความผิดทางอาญาเพราะทั้งสองเรื่องมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน และควรทบทวนความจำเป็นของการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวในประเทศไทย และควรนำมาตรการริบทรัพย์สินตามมูลค่าที่อาชญากรได้มาจากการกระทำความผิดมาใช้บังคับแทนมาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่ง เพราะเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพทางด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานะความประธานแห่งคดีอาญา

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ จากความกรุณาของบุคคลผู้มีพระคุณที่เกี่ยวข้องหลายท่าน โดยเฉพาะท่าน รองศาสตราจารย์ ดร. อุดม รัฐอมฤต ที่ยอมลดเวลาว่างเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมคำแนะนำต่างๆ ทั้งแนวคิด หลักการและแง่มุมใหม่ในการศึกษาพร้อมทั้งกรุณาตรวจแก้ไข แนะนำหนังสือและบทความที่เป็นประโยชน์ต่อการเขียนสารนิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้ผู้ศึกษาสามารถมองเห็นปัญหาที่จะต้องค้นคว้าศึกษาได้ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร สำหรับข้อเสนอแนะต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อสารนิพนธ์ และกรุณาลดเวลาว่างเป็นประธานกรรมผู้ทรงคุณวุฒิสอบสารนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ต่อศักดิ์ บุรณะเรืองโรจน์ และนายวิพล กิติทัศนาศรัย สำหรับข้อเสนอแนะปัญหาแง่มุมในการศึกษา แนะนำหนังสือและบทความภาษาต่างประเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อสารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณยิ่งขึ้น

ทำนุนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาและครอบครัวของผู้ศึกษาที่คอยช่วยเหลือสนับสนุน ขอขอบพระคุณเพื่อนๆทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่ผู้ศึกษาเสมอมา รวมทั้งนักศึกษาปริญญาโทสาขากฎหมายอาญารหัส 48 สำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจทั้งหมด

หากสารนิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าหรือประโยชน์ก่อให้เกิดความดีด้วยประการใดๆ ผู้ศึกษาขอกราบเท้ามอบให้แก่บิดา มารดา ครอบครัว บุรพจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายที่ผู้ศึกษาได้นำความรู้ของท่านมาอ้างอิงในการเขียนสารนิพนธ์ฉบับนี้ แต่หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สุธี กิติทัศนาศรัย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2551